

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 354/2020
04.03.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је пуномоћник Бранко Бутолен адвокат из ..., против тужених Града Београда и Предшколске установе „Бошко Буха“ из Београда, које заступа Градско правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 17426/18 од 30.08.2019. године, у седници већа одржаној дана 04.03.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужилаца изјављеној пресуде Вишег суда у Београду Гж 17426/18 од 30.08.2019. године - дела којим је одлучено о трошковима поступка.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 17426/18 од 30.08.2019. године у делу првог и другог става изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П 21270/16 од 05.06.2018. године у другом ставу изреке, тако што се обавезују тужени да солидарно, поред износа од 76.901,00 динар, исплате тужиоцима трошкове поступка у износу од још 10.200,00 динара у року од 8 дана од достављања преписа пресуде са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршност пресуде до исплате, као и да тужиоцима солидарно исплате трошкове другостепеног поступка у износу од 14.400,00 динара у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да на име трошкова поступка по ревизији солидарно исплате тужиоцима износ од 14.400,00 динара у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 21270/16 од 05.06.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца АА и ББ и обавезани тужени Град Београд и предшколска установа „Бошко Буха“ да тужиоцима солидарно исплате новчане износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означеног датума

па до исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима на име накнаде трошкова поступка солидарно плате износ од 76.901,00 динар са законском затезном каматом почев од дана наступања услова извршности до исплате, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 17426/18 од 30.08.2019. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 21270/16 од 05.06.2018. године. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену - дела којим је одлучено о трошковима поступка, тужиоци су благовремено изјавили ревизију без изричитог навођења законских разлога. Тужиоци су у ревизији предложили да Врховни касациони суд заузме став у погледу права странке на накнаду трошкова за заступање, увећаних за износ обрачунатог пореза за додату вредност, у ситуацији када је странку заступао адвокат - обвезник пореза на додату вредност који није издао рачун за пружену адвокатску услугу. Уз ревизију са оваквим предлогом тужиоци су приложили одлуке судова које потврђују неуједначену судску праксу при досуђивању трошкова поступка - награде за заступање од стране адвоката који је обвезник пореза на додату вредност и када уз захтев за накнаду није достављен издати рачун за пружену адвокатску услугу.

Из изложеног следи да тужиоци, иако се у ревизији нису изричито позвали на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку (ЗПП), овај ванредни правни лек изјављују на основу те одредбе и у циљу уједначавања судске праксе (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, имајући у виду правноснажне судске одлуке достављене уз ревизију, али и правни став усвојен на седници Грађанског одељења овог суда од 05.07.2016. године који је допуњен на седници истог одељења од 03.03.2020. године, постоје разлози за одлучивање о посебној ревизији тужилаца предвиђени чланом 404. став 1. ЗПП.

Због тога је и одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. у вези са чланом 420. став 6. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које су чланом 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП предвиђене као разлог за овај ванредни правни лек.

Одлучујући о захтеву тужилаца за накнаду трошкова поступка нижестепени судови су обавезали тужене да исте солидарно надокнаде тужиоцима, али без увећања за износ пореза за додатну вредност од 20%, са образложењем да њихов пуномоћник није доставио фискални рачун за извршене адвокатске услуге као доказ да је издатак у виду обрачунатог пореза на додатну вредност заиста и настао.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се изјављеном ревизијом указује да је у овом случају погрешно примењено материјално право.

Странка која у целини изгуби парницу дужна је да противној странци накнади трошкове (члан 153. став 1. ЗПП). Приликом одлучивања који ће трошкови да се накнаде странци суд, ценећи све околности, узима у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице, а ако је за награде адвоката или друге трошкове прописана тарифа, ти трошкови одмериће се по тој тарифи (члан 154. ЗПП).

Одредбом члана 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник Републике Србије“, број 121/12) прописано је да адвокат који је обвезник пореза на додатну вредност има право додати припадајући порез на додатну вредност на извршени обрачун награде и трошкова.

По Закону о порезу на додатну вредност („Службени гласник Републике Србије“, број 84/04), адвокати се сматрају пореским обвезницима јер се послови и радње које предузимају у циљу пружања правне помоћи, у оквиру бављења адвокатуром, сматрају услугама пруженим уз накнаду и предмет су опорезивања порезом на додатну вредност (чланови 3. и 8). Према члану 42. наведеног закона, обвезник је дужан да изда рачун за сваки промет добара и услуга, али је чланом 45. истог закона прописано да министар ближе уређује у којим случајевима нема обавезе издавања рачуна, или се могу изоставити поједини подаци у рачуну, односно предвидети додатна поједностављења у вези са издавањем рачуна.

Правилником о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Службени гласник Републике Србије“, број 132/12 - у даљем тексту: Правилник) прописано је да обвезник пореза на додатну вредност нема додатну обавезу да изда рачун из члана 42. Закона о порезу на додатну вредност за промет добара и услуга физичким лицима, са изузетком предузетника, која нису обвезници пореза на додатну вредност (члан 2. став 1. тачка 1).

У конкретном случају, пуномоћник тужилаца је адвокат који је обвезник пореза на додатну вредност - уз захтев за накнаду трошкова поступка приложене су потврда Министарства финансија - Пореске управе од 21.11.2017. године о извршеном евидентирању адвоката за порез на додатну вредност и извод из регистра обвезника пореза на додатну вредност од истог датума. С тога, тужиоци које је у овој парници заступао адвокат - обвезник пореза на додатну вредност

имају право на накнаду трошкова - награду за заступање увећане за вредност пореза на додату вредност за адвокатску услугу, у складу са чланом 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и чланова 3. и 8. Закона о порезу на додату вредност. С обзиром да су тужиоци физичка лица која нису обвезници пореза на додату вредност, сагласно члану 2. став 1. тачка 1. Правилника донетог на основу члана 45. Закона о порезу на додату вредност, њихов пуномоћник није имао обавезу издавања рачуна из члана 42. тог закона, па зато достављање таквог рачуна није услов за остварење права тужиоца на накнаду трошкова у висини пореза на додату вредност за адвокатску услугу.

Имајући изложено у виду, одлуке нижестепених судова о трошковима поступка су преиначене и тужени, сходно члану 153. став 1. и члану 154. ЗПП, обавезани да солидарно исплате тужиоцима износ од још 10.200,00 динара (20% од награде за састав три поднеска и заступање на два одржана и два неодржана рочишта, у укупном износу од 51.000,00 динара) са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршност одлуке, као и да тужиоцима надокнаде трошкове поступка по жалби у висини прописаној адвокатском тарифом за правне лекове.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. у вези са чланом 420. став 6. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Тужиоци су успели у поступку по ревизији и зато имају право на трошкове тог поступка у износу од 14.400,00 динара. Због тога је на основу члана 165. став 2. у вези са чланом 153. став 1. и чланом 154. ЗПП, одлучено као у трећем ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с. р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић